

ชื่อ.....นามสกุล..... ห้อง ม. ๖ /..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคนอธิบายพร้อมภาพประกอบ เพื่อแสดงหน้าที่ชาวพุทธ ตามหัวข้อ ดังนี้
การปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาของพุทธบริษัทในสังคมไทย

ใส่รูปภาพกิจกรรมในหัวข้อเรื่องนี้

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

ใส่รูปภาพกิจกรรมในหัวข้อเรื่องนี้

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

ชื่อ.....นามสกุล..... ห้อง ม. ๖ /..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๑.๒ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

เฉลย

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคนอธิบายพร้อมภาพประกอบ เพื่อแสดงหน้าที่ชาวพุทธ ตามหัวข้อ ดังนี้
การเข้าค่ายคุณธรรม

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

ใบงานที่ ๑.๓ เรื่อง หน้าทีชาวพุทธ

เฉลย

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคนอธิบายพร้อมภาพประกอบ เพื่อแสดงหน้าที่ชาวพุทธ ตามหัวข้อ ดังนี้
การเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

ชื่อ.....นามสกุล..... ห้อง ม. ๖ /..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๑.๔ เรื่อง หน้าทีชาวพุทธ

เฉลย

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคนอธิบายพร้อมภาพประกอบ เพื่อแสดงหน้าที่ชาวพุทธ ตามหัวข้อ ดังนี้
การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

ใบงานที่ ๑.๕ เรื่อง หน้าทีชาวพุทธ

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคนอธิบายพร้อมภาพประกอบ เพื่อแสดงหน้าที่ชาวพุทธ ตามหัวข้อ ดังนี้
การทำประโยชน์ต่อสังคมในด้านต่างๆ ของชาวพุทธ

ใส่รูปภาพกิจกรรมในหัวข้อเรื่องนี้

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

ใส่รูปภาพกิจกรรมในหัวข้อเรื่องนี้

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

ใส่รูปภาพกิจกรรมในหัวข้อเรื่องนี้

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

คำอธิบาย.....ทำอะไร ที่ไหน.....

ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง ผู้ทำประโยชน์

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข่าว/ข้อมูลของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนที่มีการปฏิบัติตนแสดงถึงการทำประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน มาวิเคราะห์และตอบคำถาม

**ข่าว/ข้อมูล เรื่อง ชื่นชม'หมอนางฟ้า'เลิกงานยังกลับมารักษาคุณตามาไม่ทันหัด
(สาระ/ประเด็นสำคัญ)**

ยกย่อง "หมอนางฟ้า" รพ.วิเชียรบุรี เพชรบูรณ์ น้ำใจงามเหมือนนางฟ้า เลิกงานแล้วยังขับรถย้อนมาตรวจรักษาตา
วัย 78 ปี ที่มีใบนัดให้มาตรวจ 9 โมงเช้า แต่มาถึง 4 โมงเย็น ตรวจเสร็จยังหารถไปส่ง และมอบเงินให้อีก 400
บาท... อ่านต่อที่ : <https://www.dailynews.co.th/article/819162>

๑. บุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือชุมชนผู้ทำประโยชน์ คือใคร

คุณตาวัย ๗๘ ปี พร้อมระบุข้อความสุดประทับใจว่า "โอกาสคนเราไม่เท่ากันจริงๆ ณ เวลานี้ ๑๖.๑๐.๒๐..คุณตา มีนัดทำอัลตราซาวด์. ก็นางฟ้ารังสีเรา นัดตา ๙.๐๐.น. ตามตา. ทำไมเพิ่งมาถึงล่ะ. ตารู้ใช้ใหม่ ว่าตามีนัด ๙.๐๐.น.. ตาบอก. ตารู้. ตาปั่นจักรยาน ออกมาตั้งแต่ ๙ โมง. ออกมารอรถโดยสาร...ที่อำเภอศรีเทพ. เพิ่งมีรถมา. ในแนวตาซึ้งๆ. ของตา. น้ำเสียงรู้สึกผิด. เอายัดลิ้น. หมอเลิกงานล่ะ ....เรา. Tel. หาหมอสิ. หมอ:โอเคคร่า...บึ่งรถกลับออกมา. จากบ้าน. มาถึง. ตรวจให้เสร็จสรรพ. ออกผล. จัดหารถให้คุณตาเรียบร้อยปลอดภัย. อยากจะบอกคุณตา. ว่าคุณตาโชคดีมากนะ. ที่มาเจอ. คุณหมอที่เจอดีที่สุด. เจอเจ้าหน้าที่ของทีมนักใจดีที่เจอดีที่สุดเหมือนกัน. ทุกคนเกลียดช่วยกัน. หารถ. ....ส่งคุณตาคลับบ้าน. แค่อยากนั้นที่ทักความทรงจำดีๆ. ในปีใหม่นี้ไว้. (ความสุข. ที่ได้อยู่ท่ามกลางเพื่อนร่วมงานที่ดีที่สุด.

๒. บุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือชุมชนดังกล่าวมีการกระทำที่แสดงว่า ทำประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ อย่างไร

นางสมบัติ อินทร์ทอง. อายุ ๕๔ ปี. นักรังสีการแพทย์ชำนาญการ. โรงพยาบาลวิเชียรบุรี. ผู้โพสต์ข้อความ. บอกว่า. เรื่องๆ. ของเรื่อง. คือ. ทาง. รพ. นัดคุณตาไว้ ๙ โมง. ไม่เห็นมากี่โทรฯ. ตาม. แต่ไม่รับสาย. พอ ๔ โมงเย็นเลิกงานก็ปิดห้องปิดไฟก็เห็น. ตาถือใบนัดมา. ก็ถามตาว่าทำไมถึงมาตอนนี้. เรานัดตา ๙ โมงใช้ใหม่. แกบบอกว่าออกมาตั้งแต่ ๙ โมง. แต่ปั่นจักรยานออกมาแล้วฝากไว้ที่ท่ารถ. แล้วนั่งรอรถโดยสาร. แต่ช่วงนี้ติดปัญหาโควิดมีน้อย. โดยทว่าทางของตาเหมือนรู้สึกผิด. ก็เลยโทรฯ. รายงานหมอว่าตามาแล้ว. เพิ่งมีรถมา. คำถามแรกที่คุณหมอบอกคืออ้าวแล้วแกจะกลับบ้านยังไง. ก็เลยตอบว่า. ไม่เป็นไร. เตรียมการไว้แล้ว. คุณหมอก็มาทำให้เรียบร้อย. ที่ประทับใจคือคนใช้รถจนถึง ๔ โมงเย็นก็ต้องมา. มันเหมือนว่าหมอนัด. มันสำคัญกับเขามาก. ก็เลยช่วยกันออกค่าน้ำมันให้น้องเวรเปลไปส่งตาที่บ้าน..

การกระทำของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือชุมชนดังกล่าว มีผลดีอย่างไร

คุณหมอและ. จนท. น่ารักมากคะ.. หมออุทิศแรงมากสุดอดเลยคะ.. รักเลยๆ.. อ่านแล้ว น้ำตาไหล. ปลื้มปิติไปกับทีมงานของเจ้. ขอชื่นชมด้วยหัวใจเลยคะ. สุดยอดมากๆ. คะ.. อ่านแล้วหัวใจพองโตมากคะ. ขอให้ทุกคนที่มีส่วนร่วมส่วนเกี่ยวข้องได้รับโอกาสดีๆ. กลับไปเมื่อต้องการเช่นกันนะคะ.. สุดยอดน้ำใจงามฟังแล้วน้ำตาไหลเลยคะเจ้. อนุโมทนาสาธุกับคุณหมอ. และเจ้าหน้าที่ทุกท่านคะนับถือน้ำใจท่าน. สุดยอด. มากๆครับ. คุณตาคงดีใจที่เจอคุณหมอและเจ้าหน้าที่เจอดีแบบนี้. ขอให้. คุณตาสวยภาพแข็งแรงครับ.

นักเรียนสามารถนำแบบอย่างของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือชุมชนดังกล่าวไปประยุกต์ปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างประกอบ

สังคมนี้จะน่าอยู่ขึ้นอีกเยอะ. หากเรามีน้ำใจให้แกกัน. เลยกเห็น. "หมอน้ำใจงาม". ท่านนี้

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข่าว/ข้อมูล ของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนที่มีการปฏิบัติตนแสดงถึงการทำความประโยชน์ต่อประเทศชาติ และโลก มาวิเคราะห์และตอบคำถาม

ข่าว/ข้อมูล เรื่อง ยกย่อง 2 พี่น้องคิดเองทำเอง เก็บขยะระบายน้ำท่วมเมือง

(สาระ/ประเด็นสำคัญ)

ชื่นชมเยาวชนสองพี่น้องนักเรียนโรงเรียนดั่งเมืองคอน หัวใจจิตอาสาลุยน้ำเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลอุดตันท่อระบายน้ำ หลังเกิดเหตุน้ำท่วมเมือง เผยคิดเองทำเอง หวังช่วยระบายน้ำท่วม ถนนหนทางไม่สกปรก... อ่านต่อที่ :

<https://www.dailynews.co.th/article/810958>

๑. บุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือชุมชนผู้ทำประโยชน์ คือใคร

มีเรื่องราวของ ๒ พี่น้องชาว จ.นครศรีธรรมราช ที่มีหัวใจจิตอาสาช่วยเหลือบรรเทาเดือดร้อน ด้วยการเดินเก็บขยะที่อุดตันตามท่อระบายน้ำ เพื่อให้น้ำได้ไหลได้สะดวก.

บุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือชุมชนดังกล่าวมีการกระทำที่แสดงว่า ทำประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติอย่างไร

นายจตุรงค์ กุลพร้อม หัวหน้าฝ่ายการประชาสัมพันธ์ โฆษก อบจ.นครศรีธรรมราช..เล่าว่า จากสถานการณ์น้ำท่วมเมืองนครศรีธรรมราชหนักสุดในรอบ ๕๐ ปี สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนอย่างกว้างขวาง ทำให้ประชาชนมีความเครียดและวิตกกังวลกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างมาก แต่เมื่อเย็นวานนี้ (๓ ธ.ค.) ในขณะที่ตนเดินลุยน้ำเข้าไปดูสภาพน้ำท่วมสำนักงาน อบจ.นครศรีธรรมราช ถนนทวนบุรี และพบว่ามือน้ำท่วมถนนสูงจนรถยนต์ยังไม่สามารถเข้าไปได้ นายจตุรงค์ ได้สังเกตเห็นเด็กหญิงสองคนเดินในน้ำที่ท่วมตัวตลอดแนวถนนนครศรีธรรมราช ก่อนถึงร้านอาหารชาวเรือ ซึ่งมีน้ำท่วมบนถนน ๑๐-๒๐ ซม. ในตอนแรกคิดว่า "คงเป็นเก็บถุงขยะจากบ้านออกมาทิ้ง หรือเป็นเด็กที่ออกมาเก็บของเก่าขายหารายได้"

การกระทำของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือชุมชนดังกล่าว มีผลดีอย่างไร

เด็กหญิงทั้งสองคน ซึ่งเป็นพี่น้องกัน คือเด็กหญิงปรีชนันท์ ช. อวารส อายุ ๑๖ ปี และเด็กหญิงฉันทภรณ์ ช. อวารส อายุ ๑๔ ปี เป็นนักเรียนโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช..บอกว่า ในช่วงที่เกิดน้ำท่วมหนัก เราทั้งคู่ตั้งใจออกมาช่วยกันเก็บขยะ และสิ่งปฏิกูลจำพวกพลาสติก ขวดน้ำ เป็นต้น โดยหวังที่จะทำให้ท่ออุดตันสามารถระบายน้ำได้สะดวก ซึ่งตรงนี้หากอุดตันจะเป็นปัญหาต่อการระบายมวลน้ำส่งผลให้เกิดน้ำท่วมขังมากขึ้น และยังทำให้ถนนหนทางสกปรกไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย...

๔. นักเรียนสามารถนำแบบอย่างของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หรือชุมชนดังกล่าวไปประยุกต์ปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างประกอบ

เยาวชนสองพี่น้องเป็นอย่างมากที่มีจิตสำนึกที่ดีในการช่วยเหลือสังคมส่วนรวมนับเป็นตัวอย่างที่ดั่งมให้เด็กและเยาวชนทั่วไปได้เป็นอย่างดีนอกจากนี้ยังทราบว่าสองพี่น้องได้จัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีจิตอาสาออกมาร่วมด้วยช่วยกันในการช่วยเหลือสังคมส่วนรวม..

ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง หน้าทีขาวพุทธ

เฉลย

๑. ขาวพุทธคือ ผู้ที่เลื่อมใสและศรัทธาในพระพุทธศาสนา โดยประกาศตนเป็นพุทธมามกะ ประกอบด้วย นักบวช คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา โดยเรียกรวมๆว่า พุทธบริษัท ๔ ซึ่งสามารถแยกออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

ตอบ ๑. กลุ่มสงฆ์ แยกเป็น พระภิกษุสงฆ์ และพระภิกษุณีสงฆ์

ตอบ ๒. กลุ่มคฤหัสถ์ แยกเป็นอุบาสก และอุบาสิกา

๒. ขาวพุทธทั้ง ๒ กลุ่ม ต่างมีหน้าที่และบทบาทต่อพระพุทธศาสนาแตกต่างกัน ดังนี้

ตอบ หน้าที่และบทบาทของพระภิกษุในฐานะเป็นพระนักเทศน์ พระธรรมทูต พระธรรมจาริก พระวิทยากร พระวิปัสณาจารย์ และพระนักพัฒนา

๓. ทั้งพระภิกษุและสามเณร มีบทบาทและหน้าที่ในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ดังนี้

ตอบ การศึกษาตามหลักไตรสิกขา คือ จะต้องศึกษาทั้ง ๓ ด้าน

(๑) ศีล เป็นการศึกษาด้านพระวินัย (ศีล ๒๒๗ ข้อ) ธรรมเนียม วัตรปฏิบัติ และมารยาทต่าง ๆ ของพระสงฆ์ เพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและด้วยอาการสำรวมระวัง

(๒) สมာธิ เป็นการศึกษาด้านสมาธิ ผูกเจริญวิปัสสนาเพื่อให้จิตสงบ

(๓) ปัญญา เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านปัญญา โดยใช้ปัญญาคิดพิจารณาให้เข้าใจถึงสัจธรรมหรือความจริงของชีวิต รวมทั้งเป็นเครื่องมือดับทุกข์หรือแก้ไขปัญหาชีวิตต่าง ๆ

๔. เป็นพระนักเทศน์ ได้แก่ พระภิกษุที่ปฏิบัติหน้าที่สอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยการแสดงธรรม (เทศน์) และจะต้องผ่านการฝึกอบรมเป็นพระนักเทศน์ตามหลักสูตรของมหาเถรสมาคม แต่งตั้ง มี ๒ ประเภท คือ

ตอบ (๑) พระนักเทศน์แม่แบบ หมายถึง พระนักเทศน์ที่ผ่านการอบรมจากคณะกรรมการฝึกอบรมพระนักเทศน์ที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้งเพื่อไปจัดอบรมพระนักเทศน์ประจำจังหวัด

(๒) พระนักเทศน์ประจำจังหวัด หมายถึง พระนักเทศน์ที่ผ่านการอบรมปฏิบัติหน้าที่เทศน์ภายในจังหวัดที่สังกัด หรือสถานที่ที่ทายกอาราธนาจากนั้น พระภิกษุทั่วไปที่มีความรู้ความสามารถ ก็สามารถเป็นพระนักเทศน์ได้ โดยให้การสอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และต้องมีความรู้ทางด้านธรรมเป็นอย่างดี

๕. พระธรรมทูต เป็นพระภิกษุที่ทำหน้าที่เช่นไร

ตอบ เป็นพระธรรมทูต เป็นพระภิกษุที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะสงฆ์ให้เผยแผ่พระพุทธศาสนา ในนามคณะสงฆ์ ถ้าเผยแผ่เอง เรียกว่าธรรมกถึก หรือพระนักเทศน์

๖. พระธรรมจาริก ได้แก่ ใคร ?

ตอบ ได้แก่ พระภิกษุที่ออกไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวเขา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะสงฆ์ และกรมประชาสัมพันธ์ โดยการปฏิบัติงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวเขาเผ่าต่างๆ รวม ๖ เผ่า ได้แก่ ม้ง เย้า มูเซอ ลีซอ อีเก้อ และกระเหรี่ยง ณ สถานที่ต่างๆ ในภาคเหนือ

๗. พระวิทยากร ได้แก่ ใคร

ตอบ ได้แก่ พระภิกษุผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่หน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป และเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน ตลอดจนถึงการจัดอบรมต่างๆ ตามที่คณะสงฆ์ มอบหมาย หรือหน่วยงานนั้นๆ ขอความอนุเคราะห์ นอกจากนี้ พระวิทยากร ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การอบรมมาแล้วเป็นอย่างดี มีทักษะความคล่องตัวในการสอนตามเนื้อหาวิชาเฉพาะที่ได้รับมอบหมาย มีการเตรียมการ ล่วงหน้า มีสุขภาพดีทั้งกายและจิตใจ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีบุคลิกลักษณะดี และเหมาะสมเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความ สุขภาพอ่อนโยน และมีศรัทธาในเรื่องการอบรมอย่างแท้จริง มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบดีไม่หลีกเลี่ยง และตรง ต่อเวลา

๘. พระวิปัสสนาจารย์ ได้แก่ บุคคลเช่นไร ?

ตอบ เป็นพระวิปัสสนาจารย์ ได้แก่ พระภิกษุผู้ทำการสอนการปฏิบัติกรรมฐานตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่ง ต้องมีคุณสมบัติ กล่าวคือ ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการอบรมโดยผู้บังคับบัญชาในระดับจังหวัด และผ่านการอบรม หลักสูตรพระวิปัสสนาจารย์จากกรมการศาสนา นอกจากนี้ พระภิกษุที่มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ก็อาจเผยแผ่การปฏิบัติกรรมฐานได้ แต่ ต้องเป็นไปตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา

๙. พระนักพัฒนา ได้แก่ พระสงฆ์เช่นไร ?

ตอบ พระสงฆ์ที่ทำงานสงเคราะห์ชุมชนด้วยการให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือชาวบ้านด้วยกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ความ เป็นอยู่ของชาวบ้านดีขึ้น เช่น การจัดตั้งศูนย์เด็กในวัด การอบรมเยาวชน การทำโครงการฝึกออาชีพ ธนาคารข้าว หรือ การส่งเสริมการแพทย์พื้นบ้าน ให้คำแนะนำด้านสุขอนามัย รวมทั้งการส่งเสริมชาวบ้านในเรื่องเกษตรผสมผสาน หรือ เกษตรกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง ซึ่งการทำงานดังกล่าวนี้เกิดจากความคิดริเริ่มของท่านเอง มิใช่เพราะการชักนำของ หน่วยงานรัฐหรือเพื่อสนองนโยบายรัฐ พระสงฆ์เหล่านี้ได้ทำให้สังคมไทยได้ตระหนักว่า พระนั้นไม่ได้มีบทบาทเฉพาะ พิธีกรรมแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ท่านยังมีบทบาทที่สำคัญในพัฒนาชุมชนและสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีอีกด้วย

ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ ทางกาย วาจา และทางใจ

เฉลย

๑. การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุทางกาย คือการทำเช่นไร ?

ตอบ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุทางกาย เป็นการแสดงความเคารพต่อพระภิกษุซึ่งแสดงถึงความเคารพอ่อนน้อม แสดงถึงมารยาทที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นระเบียบประเพณี การปฏิบัติตนที่เหมาะสมทางกาย เช่น การลุกขึ้นต้องรับ และยกมือไหว้ เมื่อพระภิกษุมายังยังบริเวณพิธีนั้น ๆ การประนมมือฟังพระธรรมเทศนา การเจริญพระพุทธมนต์ การฟังสวดอธิธรรม หรือขณะที่พูดกับพระภิกษุ เป็นต้น การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ การถวายสิ่งของให้พระสงฆ์ ด้วยการประเคน การเดินผ่านพระสงฆ์ การยืนต้อนรับพระสงฆ์ การนั่งในที่ที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามแบบแผน เป็นต้น นอกจากนั้นจะต้องไม่แสดงกิริยาที่ไม่สุภาพอันเป็นการไม่เคารพต่อพระภิกษุ ไม่แสดงกิริยาดูหมิ่นเหยียดหยามต่อพระภิกษุ ไม่แสดงกิริยาเป็นกันเองสนิทสนมกับพระภิกษุเกินควรแม้จะเคยสนิทสนมกันมาก่อนก็ตาม

๒. การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุทางวาจา ได้แก่การพูดอย่างไร ?

ตอบ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุทางวาจา เป็นการแสดงความเคารพต่อพระภิกษุด้วยวาจาทั้งต่อหน้าและลับหลัง เช่น การพูดจากับพระภิกษุด้วยคำสุภาพนุ่มนวล ใช้คำศัพท์เฉพาะที่พูดกับพระภิกษุให้ถูกต้อง นั่นคือใช้สรรพนามแทนตนเองและแทนพระสงฆ์ในระดับต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ไม่พูดล้อเล่น ไม่พูดคำหยาบ หรือพูดดูหมิ่นพระภิกษุ และควรเป็นเรื่องที่สมควรหรือเหมาะสมที่จะพูดกับพระสงฆ์ เป็นต้น

๓. การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุทางใจ ด้วยวิธีการคิดอย่างไร ?

ตอบ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุทางใจ เป็นการแสดงความเคารพต่อพระภิกษุด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ ด้วยความเคารพอย่างแท้จริง ไม่ได้เกิดจากการเสแสร้งแกล้งทำ ซึ่งพระพุทธศาสนากล่าวว่า การคิดคำนึงด้วยใจ (มโนกรรม) เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะถ้าความคิดมีพลังมากก็จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมทางกายและวาจาได้ เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงมุ่งสอนให้คิดคำนึงในเรื่องที่ดีงาม ที่เป็นกุศล ไม่คิดในแง่ร้ายต่อใคร ดังนั้นเมื่อเราทราบว่พระภิกษุเป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติถูกต้อง สมควรที่จะให้ความเคารพสักการะ เป็นผู้ที่มีคุณต่อพระพุทธศาสนาและศาสนิกชนอย่างมาก เป็นผู้สืบทอดและธำรงพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ยาวนานสืบไป เราจึงควรแสดงความเคารพท่านทางใจทางที่ดีที่สุดก็คือ การเคารพพระภิกษุด้วยใจที่บริสุทธิ์ ได้แก่ การระลึกถึงพระคุณของพระภิกษุแต่ในส่วนที่ดี ตั้งใจที่จะนำคำสอนของท่านไปปฏิบัติ รองลงมาได้แก่ การไม่คิดที่จะทำให้ท่านยุ่งยากเดือดร้อน คิดหาโอกาสที่จะสนับสนุนบำรุงท่านด้วยปัจจัยสี่ หรือคิดที่จะสร้างสรรค์แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือท่านเท่าที่